

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „СОЦИАЛНИ И ХУМАНИТАРНИ НАУКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ГЛОБАЛИЗАЦИЯ“;

ЗА СПЕЦ: „ГЛОБАЛЕН ТЪРГОВСКИ БИЗНЕС“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 10;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д.и.н. Иван Русев)

2.
(ас. Боряна Антонова)

Ръководител катедра:
„Социални и хуманитарни науки“ (доц. д-р Николета Михалева)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Глобализация” има за цел да запознае студентите от магистърска форма на обучение с историческите корени и развитието на процеса, чрез който различните общества, икономики и култури се интегрират помежду си в световен мащаб. В учебния материал се изяснява същността на понятието глобализация и различните измерения на процеса. Проследено е възникването и развитието на световни стопански и други връзки в различните периоди на човешката история, мястото и ролята на световната търговия, на империите и географските открития. Съществено внимание се отделя на влиянието, което оказват индустриализацията и свободната търговия за глобализацията и на последиците от т. нар. „първа вълна на глобализация”, която завършва през 1914 г. Подробно се анализират глобалните кризи през първата половина на XX в. – Първата и Втората световни войни и Световната стопанска депресия от 30-те години на XX в., както и процесите на глобализация през втората половина на XX в. Специално внимание се отделя на глобализацията в сферата на икономиката и на нейното влияние върху политиката на отделните държави и организации, на влиянието на глобализацията за появата и задълбочаването на неравенството в икономическото развитие на отделни държави и региони.

В РЕЗУЛТАТ от изучаването на дисциплината „Глобализация” студентите получават възможността:

- да опознаят предпоставките и факторите, довели до съвременните измерения на глобализационния процес;
- да анализират взаимовръзки, влияния и конфликти, проявили се през последните няколко века в икономическата, политическата и културната сфери на човешката дейност;
- да придобият аналитични способности като бъдещи специалисти икономисти – организатори и ръководители на стопанския и обществено-политическия живот в страната и в различни международни организации и институции;
- да придобият способности за взимане на адекватни управленски решения.

При разработването на учебния материал е използван **интердисциплинарен подход**, което способства лесното интегриране на дисциплината в учебните планове на всички университетски специалности, нейното смислово и логическо вписване в блока от фундаментални дисциплини на ОКС „бакалавър”.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Въведение. Същност на глобализацията. Поява и употреба на термина. Основни концепции за глобализацията в историята, икономиката и в други научни области.	2	1	
2.	Империите и първи опити за глобализация през Средновековието.	4	2	

	<p>Ролята на световните империи (Рим, Китай, Персия, светът на исляма, Индия) за интеграцията на големи части от света. Търговски и други контакти между отделните части на света. Европа като периферна и слабо развита част от света. Влиянието на ранните миграционни вълни. Средновековните глобални кризи – черната смърт от 1340–1351 г.</p>			
3.	<p>Великите географски открития и техните последици за глобализацията. Значение на Великите географски открития. Търговия с нов тип стоки. Разширяване на търговията с чернокожи. Ролята на среброто и златото от Латинска Америка за световната търговия и финанси. Испания и Португалия в Новия свят. Появата на търговския капитализъм – Холандия, Източноиндийските компании, меркантилизъмът и търговската конкуренция между Великобритания и Холандия.</p>	4	2	
4.	<p>Империализъм, индустриализация и свободна търговия 1750-1880 г. Глобалното влияние на Американската и Френската революция и на Индустриалната революция. Причини за рязкото увеличаване на разликите в основни икономически показатели между отделните държави и региони. Значение на технологичния прогрес и институциите. Появата на свободната търговия и „империализъмът на свободната търговия“. Поява на нов тип империи и на национални държави. Развитие на либералната демокрация. Връзка между демокрация, икономически растеж и глобализация.</p>	4	2	
5.	<p>Глобалният капитализъм 1870-1914 г. Пазарна интеграция в световен мащаб. Разделение на труда. Световните финансови пазари – роля на износа на капитали. Миграцията и нейното отражение върху икономиката и социалната структура на обществата. Ускоряване на технологичния напредък – Втора индустриална революция. Международната търговия и отражението върху нея на депресията от края на XIX век. Развитие на империализма – колонизиране на Африка, развитие на либералната демокрация, роля на националните държави, връзката между демокрация, национализъм, империализъм и икономически растеж.</p>	4	2	
6.	<p>Глобалните кризи 1914-1945 г. Световните войни и отражението им върху икономиката. Състояние на империите (колапс на Османската империя, на Австро-Унгария и др.) и дезинтеграция. Политическите структури на обществата – появата на тоталитарните общества, деглобализация в икономиката. Голямата депресия и отражението ѝ върху световната търговия.</p>	4	2	
7.	<p>Глобализацията в условията на Студената война. Геополитически последици от войната – комунизъмът,</p>	4	2	

	Студената война и деколонизацията, възстановяване и на Атлантическите икономики, Социалистическият блок, политическа и икономическа интеграция. Държави хегемони в условията на глобализацията. Институции на глобалната икономика. Миграционни движения и социално-културна глобализация. Ускоряване на глобализацията през 80-те години на XX век.			
8.	Глобализация в еднополюсен свят. Икономически и политически измерения. Рискове и перспективи от глобализацията в края на XX и началото на XXI век.	4	2	
	Общо:	30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа – тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	40
1.2.	Контролна работа – разработване на тема	1	40
1.3.	Курсова работа (по предварително избрана или зададена тема)	1	35
Общо за семестриален контрол:		3	
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Текуща оценка	1	20
Общо за сесиен контрол:		1	
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Джонсън, П.** Съвременността. С., 1992.
2. **Бродел, Ф.** Световното време. С., 2005.
3. **Марков, Г.** Светът през XX век. С., 2000.
4. **Мирчева, Хр.** Съвременна история. С., 1999.
Оксфордска история на XX век. С., 2000.
5. **Кенеди, П.** Възход и падение на великите сили. Икономически промени и военни конфликти XV-XXвек. Т. I–II, С., 1997.
6. **Стиглиц, Дж.** Глобализацията и недоволните от нея. С., 2003.
7. **Osterhammel, J, N. Petersson.** Globalization – a short history. Princeton University Press, 2006.
8. **MacGillivray, Alex.** Brief History of Globalization, Constable&Robinson, 2006.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Шевалие, Фр.** История на Латинска Америка. С., 2002.
2. **Ротермунд, Х. и др.** История на Южна и Източна Азия през XIX и XX век, С., 2003.
3. **Видрович, К. и А. Монио.** История на Черна Африка. С., 2004.
4. **Д Анкос, Елен.** Евразийската империя. История на Руската империя от 1522 до наши дни. С., 2005.
5. **Мишев, Р.** История на Австро-Унгария, С., 2005.
6. История на Средиземноморието. Под ред. на **Жан Карпантие** и **Фр. Льобрен.** С., 2001.
7. Оксфордска история на Великобритания. Под ред на **лорд Кенет Морган.** С., 2005.
8. История на Османската империя. Под ред. на **Р. Мантран.** С., 1999.
9. **Грънчаров, Ст.** Балканският свят. С., 2001.
10. **Иналджък, Х.** Османската империя, класическият период 1300–1600. С., 2002.
11. **Сарайва, Ж.** История на Португалия. С., 2002.
12. **Кортасар, Ф. и Х. М. Г. Вега.** Кратка история на Испания. С., 2005.
13. **Джуд, Т.** След войната. История на Европа след 1945 г. С., 2010.
14. **Арместо, Фелипе-Фернандес.** Хилядолетието. С., 1995.

15. **Даймънд, Д.** Пушки, вируси и стомана. Какво определя съдбините на човешките общества. С., 2006.
16. **Фридман, Т.** Светът е плосък. Кратка история на XXI век. С., 2006.
17. **Кругман, П.** Завръщането на икономиката на депресията. С., 2009.
18. **Findlay, R., K. O'Rourke, Power and Plenty.** Trade, War and Economy in the Second Millenium. Princeton University Press, 2009.
19. **Pomeranz, K.** The Great Divergence, China, Europe and the Making of the Modern World Economy. Princeton University Press, 2000.
20. **Clark, G.** A Farewell to Alms. A Brief Economic History of the World. Princeton University Press, 2007.
21. **Allen, Robert.** The British Industrial Revolution in Global Perspective, Cambridge University Press, 2009.
22. **Stearns, Peter.** Globalization in World History, Routledge, 2010.
23. **Bernstein, W.** A Splendid Exchange, How Trade Shaped the World. Atlantic Books London, 2008.
24. Empires and States in European Perspective, edited by Steven Ellis, Edizioni Plus, Universita di Pisa, 2002.
25. **Ferguson, N.** The Cash Nexus, Money and Power in the Modern World 1700-200, Basic Books, 2001.
26. **Ferguson, N.** The Ascent of Money. A Financial History of the World, Penguin Books 2009.
27. **Stiglitz, Joseph.** Making Globalization Work, Penguin Books, 2007.
28. **Wolf, Martin.** Why Globalization Works, Yale University Press, 2005.
29. **Landes, D.** The Wealth and Poverty of Nations, Why Some are so Rich and Some so Poor. W.W.Norton&Company, 1999.
30. **Kenwood, A. G., A. L. Logheed.** The Growth of the International Economy 1820-2000. An Introductory Text, Routledge, 1999.
31. **Maddison, A.** Contours of the World Economy 1-2030 ad, Essays in Macro-Economic History, Oxford University Press 2007.
32. **Cameron, R., L. Neal.** A Concise Economic History of the World. From Paleolithic Times to the Present. Oxford University Press, 2003.
33. **North, Douglass, R. Paul Thomas.** The Rise of the Western World. Cambridge University Press, 1980.
34. **Berend, I.** An Economic History of Twentieth Century Europe, Cambridge University Press, 2006.
35. **Eichengreen, B.** The European Economy Since 1945, Princeton University Press, 2006.
36. **Persson, Karl Gunnar.** An Economic History of Europe. Cambridge University Press, 2010.
37. **O Grada, Cormac, Famine.** A Short History. Princeton University Press, 2009.